

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a griffie

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlage(n):

Ons kenmerk: 672438
Contact: R. Ditvoorst
Doorkiesnummer: 0180-698278
E-mailadres: r.ditvoorst@bar-organisatie.nl
Datum: 23 december 2022

Betreft: Pilot Buut-vrij en de ontwikkeling van Beschermd thuis

Geachte raadsleden,

In deze brief informeren we u over enkele ontwikkelingen met betrekking tot ondersteuning van mensen die dreigen dak- en/of thuisloos te worden of aangewezen zijn op een vorm van beschermd wonen. Buut-vrij en de ontwikkeling van Beschermd thuis zijn twee manieren waarop het college extra aandacht wil geven aan mensen met verward gedrag.

Pilot Buut-vrij – een vernieuwende aanpak ter voorkoming van dak- en thuisloosheid

Eind 2021 is de gemeente met behulp van Blokhuismiddelen gestart met een pilot om dak- en thuisloosheid te voorkomen met de naam Buut-vrij. Zoals de naam aangeeft is het de bedoeling van de aanpak van deze pilot om inwoners waarvan de situatie dreigt te escaleren uit die situatie te halen, gedurende 6 tot 9 maanden passende begeleiding te geven en daarna door te leiden naar zelfstandig wonen met begeleiding, beschermd wonen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of de Wet langdurige zorg (Wlz). Deze aanpak hebben we ontwikkeld in samenwerking met het Lokaal Zorgnetwerk (LZN), De Overburen en Wooncompas. In de uitvoering is onder andere ook de wijkagent betrokken en andere partijen binnen het LZN.

Methodiek

In deze aanpak staat het werken volgens de bedoeling centraal en worden de principes van de Doorbraakmethode van het Instituut van Publieke Waarden zoveel mogelijk aan de voorkant toegepast. Dit betekent dat er vooraf bepaald is op basis van welke argumenten welke keuze gemaakt wordt als het strikt toepassen van 1 van de van toepassing zijnde wetten en regels tot ongewenste gevolgen leidt.

Bij toelating moet bijvoorbeeld zeker zijn dat iemand na een redelijk korte tijd weer verantwoord uit kan stromen. Dat kan naar een zelfstandige woning zijn met een woonzorgovereenkomst. In een dergelijke situatie moet van te voren bekend zijn dat de cliënt in aanmerking kan komen voor een zelfstandige woning en dat er een geldige urgentiegrond is of dat de cliënt direct kan worden bemiddeld.

De situatie kan vereisen dat de beoordeling tot toelating snel gebeurt, waarbij er ook rekening wordt gehouden met het risico van escalatie en de gevolgen daarvan als iemand niet geplaatst wordt. Een strikte procedure voor indicatiestelling voor begeleiding kan daarbij belemmerend werken. Daarom wordt gewerkt met een standaardindicatie aan het begin van een traject welke afhankelijk van de casus bijgesteld kan worden.

Casusbeschrijving

Om een beeld te krijgen bij de soort casuïstiek in deze pilot leest u hieronder een citaat uit een beschrijving van een geanonimiseerde reële casus:

"In november kregen de procesregisseur van het LZN en ik een jonge dame op intake. Door haar situatie was ze zeer timide en maakte lastig contact. We hebben haar een kans gegeven op Buut Vrij waar ze half november is geplaatst. In de eerste weken was ze op zich zelf. Het contact maken voor haar was moeilijk. Samen met haar zijn we verdiepende gesprekken gaan houden. We zagen haar als persoon en gaven haar complimenten. Langzaam ontdooidde ze. Het contact werd meer open. Durfde ook zelf het gesprek te beginnen met medegasten en begeleiding. Op een gegeven moment is ze gaan solliciteren in het vak waarvoor ze opgeleid is. Analist. Met veel motivatie en stimulans werd ze sterker en is 15 maart aangenomen als analist in MC Leiden. Ze kon het zelf niet geloven. Sindsdien ging het snel. Haar eigenwaarde groeide, ze ging meer sociale contacten aan. Kreeg langzaam weer een beetje plezier in het leven en begint weer in zich zelf te geloven. De organisatie waar ze al jaren onder behandeling is, was zeer verbaasd tijdens een evaluatie omtrent haar ontwikkelingen. Zij is zover dat ze uit kan stromen naar een zelfstandige woning. Met ambulante begeleiding."

Overige resultaten

In totaal zijn er 8 inwoners toegelaten tot deze pilot. Bij toelating wordt rekening gehouden met veiligheidsaspecten en verschillende contra-indicaties, bijvoorbeeld wanneer iemand eerst behandeld moet worden voor een verslaving of recent nog in contact is geweest met de politie in verband met bijvoorbeeld geweld. Dan is deelname in deze aanpak nog niet mogelijk.

Van deze 8 cliënten zijn er 2 nog niet lang in het traject opgenomen. De overige 6 cliënten zijn uitgestroomd of stromen bijna uit. 3 Cliënten zijn uitgestroomd met individuele begeleiding op basis van de Wmo. Bij 2 van hen wordt een huurzorgovereenkomst overwogen, zodat ze goed begeleid kunnen worden bij het weer zelfstandig wonen. Zij kunnen pas later een zelfstandige huurovereenkomst krijgen als gebleken is dat dit ook verantwoord is. Bij de 4^e cliënt is de situatie goed in beeld gebracht, zodat uiteindelijk een Wlz-indicatie aangevraagd kon worden. Tot de uitstroom wordt deze cliënt goed begeleid. De 5^e cliënt zal uitstromen naar een moeder-kind huis, waarna gekeken wordt wat een passende vervolgstap is. Van de 6^e cliënt is het uitstroomperspectief nog niet duidelijk en moet het traject misschien beëindigd worden zonder positief resultaat.

Incidenten

Er zijn vanaf de start van het project in november 2021 tot heden 2 incidenten geweest van overlast. Hierop is door de betrokken partijen adequaat gereageerd. Daarbij is er ook contact gemaakt met betrokken buurtbewoners en zijn er goede vervolgspraken gemaakt. Er is geen sprake geweest van herhaling.

In samenwerking met Wooncompas is er informatie gegeven en feedback gevraagd. Daarop zijn 6 reacties gekomen die aangaven geen negatieve ervaringen te hebben. Twee personen wilden meer weten over het project.

Kosten

De beoogde duur van een traject is 6 tot 9 maanden. De cliënten kregen tijdens hun verblijf begeleiding in het kader van de Wmo. Deze begeleiding zou ook gegeven moeten worden als ze in de betreffende situatie zouden blijven wonen. Op basis van een integrale beoordeling, waarbij ook veiligheidsaspecten en risico's op escalatie zijn meegewogen, is daar echter niet voor gekozen. De kosten voor verblijf betaalden de cliënten uit eigen inkomen, dat meestal een Wajong-uitkering was.

Naast de reguliere kosten voor begeleiding in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn er ook extra kosten gemaakt voor onder andere het beoordelen van inwoners voordat ze toegelaten konden worden tot deze pilot. Dat is bijvoorbeeld nodig geweest bij het geven van extra begeleiding bij financiële problemen. Ook zijn er kosten geweest doordat een wooneenheid korte tijd niet gebruikt kon worden in bijvoorbeeld een periode tussen uitstroom van de ene en de toelating van een andere cliënt en ontwikkelkosten voor deze aanpak. Deze extra kosten waren ongeveer € 15.000, hetgeen ruim onder de verwachte extra kosten van ongeveer € 20.000 was.

In totaal komen de kosten van een traject per persoon op ongeveer € 20.000 tot € 25.000. Een groot deel van deze kosten zou ook gemaakt zijn wanneer er alleen begeleiding in het kader van de Wmo gegeven zou worden of alleen opgeschaalde zorg. Door inwoners deze mogelijkheid te bieden zijn grotere kosten en schade bespaard gebleven, en is een beter resultaat behaald.

De maatschappelijke kosten bij huisuitzetting zijn volgens onderzoek (Stadlander, 2015) ongeveer € 100.000 en de kosten voor Beschermd wonen gemiddeld € 55.000 per persoon per jaar. Daarbij moeten bij escalatie ook de kosten voor de persoon en de omgeving meegenomen worden. De risico's op escalatie bij de doelgroep van deze pilot is groot, mede daarom worden de inwoners immers toegelaten. Preventie loont.

Conclusie van de eindevaluatie over 2022

Gezien de complexe problematiek van deze doelgroep is het resultaat goed tot zeer goed te noemen: 5 van de 6 cliënten hebben een goed uitstroomperspectief, 1 is nog onduidelijk. Deze pilot verlengen we daarom tot en met 2023 met het oog op structurele inbedding van deze aanpak in het aanbod voor kwetsbare inwoners in complexe situaties rondom zorg en veiligheid. Bovendien sluit het goed aan op de beweging van Beschermd wonen naar Beschermd thuis en het Nationaal Actieplan Dakloosheid: 'Eerst een Thuis' dat begin december 2022 door de regering is bekend gemaakt.

Ontwikkelingen met betrekking tot Beschermd thuis

Op basis van het Regionale beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2022-2026 wordt Beschermd thuis regionaal en lokaal verder uitgewerkt in samenwerking met het transitiebureau van de VNG. Vanwege opnieuw uitstel van de ingangsdatum van het verdeelmodel en het woonplaatsbeginsel naar 2024 is ook de implementatie hiervan wederom uitgesteld. Want dit uitstel betekent onder andere dat de regiogemeenten hiervoor nog geen eigen middelen van het Rijk krijgen. De tussentijd wordt echter gebruikt om implementatie regionaal en lokaal verder voor te bereiden.

Bij deze voorbereiding hoort het aanpassen van wet- en regelgeving op regionaal en lokaal niveau. Daarbij hoort het ontwikkelen van de indicatiestelling voor een beschermd-thuisarrangement, het inrichten van werkprocessen en het trainen van medewerkers. Het is tevens nodig om de lokale sociale infrastructuur die hiervoor nodig is te ontwikkelen, zoals:

- het inkopen van 24-uurs toezicht bij inwoners die in de thuissituatie, in plaats van in een intramurale of semimurale zorginstelling, ondersteund worden;
- het inrichten van plaatsen waar mensen met betreffende problematiek en hun netwerk laagdrempelig terecht kunnen.

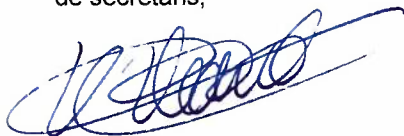
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

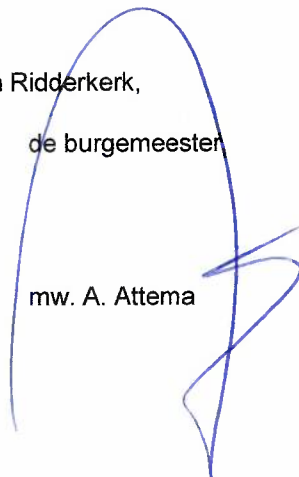
Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema